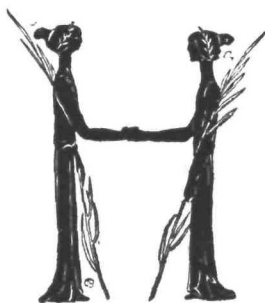

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

ΜΕΓΑΛΟΦΥΙΑ δὲν ἔχει οὐδεμίαν σχέσιν φαίνεται μὲ τὴν μάθησιν. Ὁ φυσιοδίφης Λιναῖος εἶχεν ἐγκαταλείψει τὸ σχολεῖον διότι δὲν ἠδύνατο ν' ἀκολουθήσῃ τοὺς συμμαθητὰς του καὶ ἀπεστάλη νὰ διδάξῃ ὑποδηματοποιῶν.

Ὁ μυθιστοριογράφος Οὐάλτερ Σκὼτ ἐφαίνετο τὸσον ἀνεπιτήδειος διὰ τὰς κλασικὰς σπουδὰς, ὥστε εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Ἐδιμβούργου ὁ καθηγητὴς τοῦ εἶπεν, ὅτι οὐδέποτε θὰ κατορθώσῃ νὰ πρᾶξῃ τι καλόν. Ὁ διάσημος Ἀγγλὸς συγγραφεὺς Σονῆτ ἀπέτρωε τὸσον οἰκτῶς εἰς τὰς ἐξετάσεις του ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Δουβλίνου, ὥστε δὲν ἤθελον νὰ τὸν κάμουν δεκτὸν εἰς τὸ πανεπιστήμιον τῆς Ὀξφόρδης. Ὁ Ναπολέων ὡς παιδίον εἶχεν δυσχερεστάτην ἀντίληψιν. Ὁ Χάουπμαν, ὁ μέγας δραματικός συγγραφεὺς, δὲν ἠδυνήθη νὰ φθάσῃ πέραν τῆς 4ης τάξεως εἰς τὴν βασιλικὴν σχολὴν τῆς Βρεσλαβίας. Ἰδίως ἦτο ἀνεπιτηδείοτατος διὰ τὰ Γερμανικά. Ὁ Ἀλφιέρης ἀπεσύρθη τοῦ σχολείου τῇ ὑποδείξει τοῦ καθηγητοῦ του, ὡς ἀνεπίδεκτος μαθήσεως. Ὁ περίφημος μαθηματικὸς Πουανκαρέ, δίδων ἐξετάσεις κατὰ τὸ 1871, ἔλαβε μηδὲν εἰς τὸ μάθημα τῆς φυσικῆς καὶ μετρίως εἰς τὰ μαθηματικά. Τέλος ὁ Βίκτωρ Οὐγκώ δὲν κατόρθωσε καὶ νὰ λάβῃ ἀπολυτήριον Γυμνασίου.

Ὁ Ἰψεν μετέβη εἰς Χριστιανίαν, ἵνα σπουδάσῃ τῷ 1850. Ἦτο ἡλικίας 22 ἐτῶν καὶ μετέβη ἐκεῖ ἐκ τοῦ Νορβηγικοῦ χωρίου Γκρίμταδ, ὅπου ἦτο ὑπάλλῃλος παρὰ τινι φαρμακοποιῷ. Ἄν καὶ σχεδὸν ἀγράμματος ἀκόμη, εἶχεν ἥδη γράψῃ δύο ποιητικὰ ἔργα, ὧν τὸ ἓν ἐπεγράφετο «Κατρίνας». Δὲν ἐγνώριζε Λατινικά, εἰμὴ λέξεις τινες, ἃς ἔμαθε παρὰ τῷ φαρμακοποιῷ. Πτωχότατος ἐσκέπτετο πῶς νὰ τύχῃ ἀπολυτηρίου γυμνασίου ἵνα ἀκολούθως εἰσέλθῃ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον. Κατὰ τὰς ἀπολυτηρίους ἐξετάσεις ἔτυχε καλοῦ βαθμοῦ εἰς τὰ Γερμανικά, ἀλλ' οἱ ἄλλοι βαθμοὶ δὲν ἦσαν καλοί. Ἐλαβεν ἓν «μετρίως» εἰς τὰ λατινικά καὶ «μηδὲν» εἰς τὰ ἑλληνικά καὶ τὰ μαθηματικά. Οὕτως ἀπερρίφθη καὶ δὲν εἰσηλθεν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον. Ὁ Ἰψεν, ὁ ὁποῖος μετὰ σπουδὴν τεσσάρων μηνῶν ἠθέλησε νὰ λάβῃ ἀπολυτήριον γυμνασίου, δὲν εἶχεν τὴν ὑπόμονήν νὰ μείνῃ ἓν ἔτος ἀκόμη ἐν τῷ γυμνασίῳ καὶ ἔσπευσεν, ἄνευ ἀπολυτηρίου γυμνασίου καὶ ἄνευ διπλώματος πανεπιστημιακοῦ, νὰ ἐπιδοθῇ μόνος εἰς τὴν φιλολογίαν, ἣς μετὰ μικρὸν ἐγένετο θαυμάσιος γνώστης.

★

Προεκλήθη ζήτημα ἐν Εὐρώπῃ, ἐάν οἱ συγγραφεῖς κερδίζωσι περισσότερον ἀπὸ τὸ θέατρον ἢ ἀπὸ τὴν συγγραφὴν μυθιστορημάτων. Πολλὰ δὲ ἀνέκδοτα δημοσιεύονται εἰς τὴν «Κομέντια». Ὁ Βίκτωρ Οὐγκώ ὅταν ὑπανδρεύθῃ εἰρόσκειτο εἰς μεγάλας οἰκονομικὰς δυσχερείας, αἱ ὁποῖαι ἐπεδεινώθησαν ὅταν ἐπὶλθε καὶ ἡ ἐξορία του εἰς Βρυξέλλας. Τότε ὁ Βίκτωρ Οὐγκώ ἐπεδόθη εἰς τὸ θέατρον, ἀλλ' οἱ συγ-

γραφεῖς δὲν ἐλάμβανον ἀπὸ τοὺς θεατρῶνας εἰμὴ 8 000 ἐπὶ τοῦ καθαροῦ κέρδους καὶ οὕτω τὰ κέρδη ἦσαν γλίσχα. Ἡ ἐκδοσις τῶν «Ἀθλίων» ὑπῆρξεν ἢ πλουτίσασα τὸν Οὐγκώ, ὅστις ἀποθνήσκων ἀφῆκεν περιουσίαν πέντε ἐκατομμυρίων.

Ὁ Ἀλέξανδρος Δουμάς, υἱὸς, ἀφοῦ μετὰ τοῦ πατρὸς του διήλθε βίον ἀπέλπιδα, ἤρχισε νὰ γράφῃ μυθιστορήματα, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ πέντε τὸν ἔκαμον νὰ πληρώσῃ τὰ χρεὴ του, τὰ δὲ ἔξ ἐπόμενα ν' ἀποκτήσῃ δόξαν. Αἱ ἐκατὸν παραστάσεις τῆς «Κυρίας μὲ τὰς Καμελίαις» τοῦ ἔδωκαν κέρδος 20 χιλ. φρ. Τὰ ἄλλα δράματά του ἦσαν ἐπικερδέστερα ἀκόμη. Μόνον διὰ τὰ δικαίωμα μεταφράσεως εἰς ἄλλας γλώσσας τῆς «Φρανσιγιόν» ἔλαβεν 60 χιλ. φρ.

Ὁ μυθιστοριογράφος Εὐγένιος Σὺν κατέλιπε περιουσίαν ἐνὸς ἐκατομμυρίου.

Ὁ Ἀλφόνσος Κάρο ἐκέρδιζε παρμυγίστα ποσά, ἀλλ' ἀπέθανε πτωχός, ἔνεκα τῆς μανίας ἣ ὁποία τὸν κατέλαβε νὰ κάμῃ κήπον ἐκ ρόδων ὅλων τῶν εἰδῶν ἐν τῇ ἐπαύλει του.

Ὁ Φλωμπέρ, ὁ συγγραφεὺς τῆς «Κυρίας Μποβαρῆ» καὶ τῆς «Ζαλαμπόν», ἐκέρδιζε ἱκανὰ διὰ νὰ ζῇ ἀνέτως, ἀλλ' ἐπιδοθεὶς εἰς ἐπιχειρήσεις ἀπώλεσε τὴν περιουσίαν του.

Ὁ περισσότερον κερδίσας καὶ ὁ μᾶλλον οἰκονόμος ἦτο ὁ Ζολᾶ. Τὰ κέρδη του ἀνῆρχοντο εἰς διακοσίας χιλ. φρ. ἐτησίως.

★

Ὁ Γάλλος συγγραφεὺς Ντυσέν ἐν τινι μελέτῃ του ἐσχάτως δημοσιευθείσῃ εἰς τὴν «Ἐπιθεώρησιν τῶν Παρισίων» ἀποκαλύπτει ἀγνώστους ἰδιοτροπίας πολλῶν μεγάλων ἀνδρῶν, ἰδίᾳ συγγραφέων.

Ὁ αὐτοκράτωρ Αὐγουστος ἐφοβεῖτο εἰς μέγιστον βαθμὸν τὰς βροντὰς καὶ ἀστραπὰς. Ὅταν ἐπέκειτο καταιγὶς κατέφευγεν εἰς ὑπόγειον ἵνα προφυλαχθῇ.

Ὁ Λόπε δὲ Βέγκα, διάσημος δραματικός συγγραφεὺς, δυσχερεστεῖτο ἀκούων νὰ ἐρωτῶσι περὶ τῆς ἡλικίας προσώπου τινός, ἐάν δὲν ἐπρόκειτο περὶ συνοικεσίου.

Ὁ Καρατσιόλο ἐφοβεῖτο τοὺς ποντικούς. Διηγοῦνται, ὅτι ἡ Ἰωάννα Β' τῆς Νεαπόλεως ἐποφελήθη τῆς ἰδιοτροπίας ταύτης ἵνα ἐκφράσῃ τὸν πρὸς τὸν Καρατσιόλο ἐρωτὰ τῆς. Ἡμέραν τινά, καθ' ἣν οὗτος ἔπαιξε ζατρίκιον εἰς δωμάτιον παρὰπλευρον τοῦ κοιτῶνος, ἐν ᾧ εὐρίσκειτο ἡ βασίλισσα, ἡ Ἰωάννα διέταξε νὰ ἀφίσωσιν ἐλεύθερον ἐν τῷ δωματίῳ ποντικόν· εἰς τὴν θέαν του ὁ Καρατσιόλο ἔντρομος κατέφυγε εἰς τὸν βασιλικὸν κοιτῶνα. Ἐκεῖ ἡ βασίλισσα ἔσχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐρωτικὴν ἐξομολόγησιν.

Ὁ Κορνήλιος, ὁ Μελαμπράνς καὶ ὁ Χόβς, συνείθιζον νὰ γράφωσι σχεδὸν εἰς τὸ σκότος, νομίζοντες ὅτι τὸ πολὺ φῶς παρεκώλυε τὴν ἐργασίαν τοῦ πνεύματός των. Ὁ Μετσεράν τούναντίον εἰργάζετο ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ κηρίου πάντοτε καὶ ἐν καιρῷ ἡμέρας, συνείθιζε δὲ καὶ ὑπὸ τὸν ἥλιον ἔτι νὰ συνοδεύῃ τοὺς ἐπισκέπτας του μέχρι τῆς ὁδοῦ, κρατῶν ἀνημμένον τὸ κηρίον ἀνά χειρὰς.

Ὁ βιβλιογράφος Ράιμαν ἀποθανὼν τὸ 1743 διήλθε τὸ πλεῖστον τῆς ζωῆς του ὀρθίως. Εἰς τὸ γράφετον του δὲν εἶχεν οὔτε καθέδρην, οὔτε ἀνάκλιτον.

Ὁ Γκαίτε συνέθετε περιπατῶν, ὁ Ντεκάρε καὶ ὁ Λέιβνιτς ἐξηπλωμένοι.

Ὁ Σαλιέρι, ἵνα προζαλέσῃ ἐμπνεύσεις, ἡσθάνετο τὴν ἀνάγκην νὰ τρέξῃ ἀνὰ τὰς ὁδοὺς. Ἐν σημειωματάριον, ἐν μολυβδοδόκονδρον καὶ κυτίον ζαχαρωτῶν ἀπετέλουν τὰς ἀποσκευὰς του εἰς τὴν περιστασιν ταύτην. Κρατῶν ράβδον διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς, ἔτρεχεν εἰς ἀναζητήσιν μελωδιῶν, ὅσας δὲ τῷ ἐπύρχετο ἐμπνευσίς ἐσταμίατα καὶ ἀπετύπου ταύτην ἐπὶ τοῦ χάρτου.

Ὁ μέγας φιλόσοφος Κάντ συνέθετε ἔχων τὸ βλέμμα προσηλωμένον ἐπὶ τινος δένδρου εὐρισκομένου ἐντὸς κήπου ἔναντι τοῦ παραθύρου του. Ἡ μικρὰ αὐτὴ συνήθεια ἐπέτρεπε εἰς τὸν συγγραφέα τῆς «Κριτικῆς» νὰ συγκεντρῶνῃ τὴν σκέψιν του ἐπὶ τῶν δυσκολωτέρων μεταφυσικῶν προβλημάτων.

Ὁ Νορβηγὸς διηγηματογράφος Μπέργερσον ἡσθάνετο τὸν ἐγκέφαλόν του κενόν, ἂν δὲν εἶχε τὰ θυλάκια του πλήρη ἀπὸ σπόρους τοὺς ὁποίους ἔρριπτε περιπατῶν. Ὁ Σουὶνμπορν, ὁ νεότερος Ἄγγλος ποιητής, ἔγραφε ἔχων ἐξηπλωμένον παρὰ τοὺς πό-

δας του τὸν σκύλον του τὸν ὁποῖον ἐγέμιζε μὲ γλυκίσματα. Ὁ συνάδελφός του ὁμοῦς ὁ Κέϊτ, ἦτο λιχοῦδης διὰ τὸν ἑαυτόν του καὶ οὐδέποτε ἡρχίζε νὰ γράφῃ ἕνα ποίημα ἂν δὲν εἶχε τραγανίσει μία φρουγανὰ καρυκευμένη μὲ πιπέρι τῆς Καϊέννης! Ὁ Λόρδος Βύρων δὲν ἠδύνατο νὰ γράφῃ ἕνα στίχον ἂν δὲν ἔστριβε μὲ τοὺς δακτύλους του τὸ πρῶτον κομβίον τοῦ ἐνδύματός του. Ὁ Ἀλφόνσος Δωδὲ δὲν εἰργάζετο παρὰ ὅταν ἐπεινοῦσε. Ἐξ ἄλλου ἦτο δυστυχὴς ἐὰν δὲν ἐφόρει τὰ ὀμματιῶνά του, διὰ τοῦτο μάλιστα τὰ ἔφερε ἐπὶ τῆς μύτης καὶ ὅταν ἀκόμῃ ἐκοιμῆτο!

Ὁ πρῶτον πρωθυπουργὸς τῆς Ἀγγλίας Μπάλφορ — διὰ νὰ ὁμιλήσωμεν καὶ δι' ἕνα ρήτορα — οὐδέποτε ἔξεφώνει λόγον χωρὶς νὰ χαϊδεύῃ διὰ τῆς χειρὸς ἕνα ποδαράκι ἀσπάλακος, τὸ ὁποῖον εἶχε κρυμμένον σὲ κάποια τσέπη του. Μίαν ἡμέραν τὸ ἐλησιμόνησε, τὰ ἔχασε ἐνῶ ἠγόρευεν, ἔθεσε ζήτημα ἐμπιστοσύνης καὶ τὸ ὑπουργεῖον ἔπεσεν.

Η ΑΜΦΙΣΒΗΤΟΥΜΕΝΗ ΗΠΕΙΡΟΣ *)

Βαγκαλῶτες

Εἰς ἀπόστασιν δύο, ὡς ἔγρηστα, χιλιομέτρων πρὸς βορρᾶν τοῦ χωρίου Βαγκαλῶτων, φαίνονται λεῖψανα ἐλληνικῶν καὶ ρωμαϊκῶν οἰκοδομῶν καὶ μέγας ἀριθμὸς τάρων ἀρχαίων. Ἀνεκαλύφθησαν ὡσαύτως πρὸ ἐλκρίστου χρόνου τρία μαρμάρινα ἀγάλματα.

Βουθρωτόν

Τὸ Βουθρωτόν, τὸ ὁποῖον ἦτο ἀρχαία πόλις τῆς Χαονίας, εἶχε προσελκύσει τὴν προσοχὴν τῶν ἀρχαίων ἕνεκα τῶν πλουσιῶν λειψάνων τῶν πέριξ. Ἡ πόλις αὕτη ἦτο λίαν σημαντικὴ ὅχι μόνον κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν Μεσαίωνα, ὅτε ἦτο ἔδρα ἐπισκοπικῆ. Τὸ Βουθρωτόν ἦτο τῶσον συνδεδεμένον μὲ τὴν Κέρκυραν, καὶ κατ' αὐτοὺς τοὺς χρόνους τῆς Ἑνετικῆς κυριαρχίας, ὥστε δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἐξάρτημα τῆς νήσου ταύτης. Ἰδοὺ ὁ λόγος, δι' ὃν τὸ Βουθρωτόν κατὰ τὴν γαλλικὴν κατοχὴν τῆς Ἑπτανήσου ἐσχισμάτιζε μετὰ τῶν Ποζῶν καὶ τῆς Πάργας ἐπαρχίαν τῆς Κερκύρας.

Φαίνονται ἀκόμῃ ἐν Βουθρωτῷ τὰ λεῖψανα ἀρχαίου περιβόλου, ὁ ὁποῖος ἔχει περιφέρειαν ἐνὸς ἀγλικοῦ μιλλίου. Πολλὰ συντρίμματα ἐλληνικῶν καὶ βυζαντινῶν οἰκοδομῶν ἀποδεικνύουν ὅτι ἡ πόλις, ἥτις ἔπαυσε ὑπάρχουσα τὸν ΙΕ' αἰῶνα, διετήρησε πάντοτε τὴν ἰδίαν θέσιν. Μετὰ τὴν καταστροφὴν δὲν ἔμεινεν αὐτόθι παρὰ τὸ φρούριον, καταστραφέν ὡσαύτως παρὰ τῶν Γάλλων περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΗ' αἰῶνος.

Ἀγιοὶ Σαράντα

Τὸ ὄνομα τοῦ λιμένος τούτου ἀνέρχεται εἰς τοὺς Βυζαντινοὺς χρόνους καθ' οὓς ὑπῆρχεν ἐκεῖ μοναστήριον εἰς τιμὴν τῶν «Ἀγίων Τεσσαράκοντα» μαρτύρων, οὕτως εἶχον ἀνασκάψῃ τὰ εἰρεῖπια πρὸ ἐξήκοντα ἐτών. Ἡ πόλις πρότερον ἔφερε τὸ ὄνομα «Ἀρχιάσμος», ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἐσημαίνετο ὡσαύτως καὶ ἡ ἐπισκοπικὴ του ἔδρα. Τὸ ὄνομα τοῦτο δὲν εἶναι

ἢ μικρὰ ἀλλοίωσις τῆς ἀρχαίας ὀνομασίας «Ὀρχήσμος».

Ὁ Ὀρχήσμος φαίνεται ὅτι ὑπῆρξεν ἤδη σημαντικὴ θέσις ἐν τῇ ἀρχαιότητι. Φαίνεται ἀκόμῃ τὸ διάζωμα τῆς ἀρχαίας πόλεως καὶ ἄρθρα λεῖψανα κατοικιῶν καὶ ἄλλων οἰκοδομῶν, μετὰ τῶν ὁποίων καὶ τὰ λεῖψανα μωσαϊκοῦ. Ἡ σπουδαιότης τῆς πόλεως δὲν ἦτο μικροτέρα κατὰ τοὺς βυζαντινοὺς χρόνους ἂν καὶ κατεστράφη τῷ 552 μ. Χ. ὑπὸ τῶν Γότθων. Τὰ σημαντικὰ εἰρεῖπια διαφόρων ἐκκλησιῶν μαρτυροῦσι τὸ πρόσωπον, ὅπερ διεδραμάτισεν ἡ χώρα αὕτη ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἱστορίᾳ τῆς Ἠπείρου. Ἐπὶ λόφου τίνος, δεσποζόντος τῶν Ἀγίων Σαράντα, διακρίνονται τὰ λεῖψανα μεγάλης ἐκκλησίας βυζαντινῆς μὲ τρεῖς νάρθηκας.

Χιμάρα

Εἶναι γνωστὸς ὁ καθαρὸς ἐλληνικὸς χαρακτήρ τῆς βραχυῶδους ταύτης χώρας τῆς Ἠπείρου, τῆς κατοικουμένης ὑπὸ ἀνδρείου καὶ ἡρωικοῦ λαοῦ, ὅστις ἠδυνήθη νὰ διατηρήσῃ καθ' ὅλους τοὺς αἰῶνας τὴν γλῶσσαν του, τὰ ἔθιμά του, τὴν θρησκείαν του καὶ τὸς ἐλληνικὰς του παραδόσεις.

Ἀπαντῶνται πολυάριθμα ἔγγραφα μνημείων, ἅτινα ἀνέρχονται εἰς τὴν ἀπωτάτην ἀρχαιότητα καὶ ἄλλα ἀναγόμενα εἰς τὴν βυζαντινὴν ἐποχὴν.

Αὕτη αὕτη ἡ πρωτεύουσα τῆς Χιμαίρας περιώζει τὸ ἀρχαῖον ὄνομα τῆς Χιμαίρας, ἀναφερομένης ὑπὸ τοῦ Πλινίου. Φαίνονται αὐτόθι, ἐκτὸς τῶν ἀρχαιοκατασκευῶν καὶ τῶν διεσκαρπισμένων θραυσμάτων γλυπτικῆς, τὰ λεῖψανα ἀρχαίου πολυγώνου τείχους, διατηρουμένου μετὰ τῶν νέων οἰκιῶν καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς θρομίσχοις.

Λεῖψανα ἀρχαίων μνημείων καὶ βυζαντινῶν, τμήματα οἰκοδομῶν καὶ ἀρχαῖα μνημεῖα ἀπαντῶνται, κατ' ἀνασκαφὰς ὅπως προσφάτως εἰς τὴν Μεγάλῃν Χώραν, πλησίον τῶν Δρυμάδων, εἰς τὸ Καλάμι καὶ εἰς τὴν Πήλιουρην. Βεβαιοῦται τὸ αὐτὸ καὶ διὰ τὴν

* Τέλος.